

طاهر آشفته شد. محمد بر کسانی از یاران طاهر که به نزد وی رفته بودند مال فراوان بخش کرد و ریشهایشان را از بوی خوش بیندود، به همین سبب سرداران بوی خوش نام گرفتند.

سخن از اینکه چرا یاران طاهر از محمد امان می خواستند و سرانجام آن؟

یزید بن طاهر گوید: وقتی طاهر سوی نهر صرصر رفت آنجا بیود و در کار نبرد محمد و مردم بغداد سخت بکوشید و هر سپاهی سوی وی رفت آن را هزیمت کرد. اما مال و جامه ها که محمد می داد به نزد یاران طاهر اهمیت یافت و نزدیک پنجهزار کس از مردم خراسان و پیوستگانشان از سپاه طاهر برون شدند که محمد از رفتنشان خرسند شد و وعده داد و امیدوارشان کرد و نامهایشان را جزو هشتادبها ثبت کرد.

گوید: چند ماهی بر این حال بودند، محمد جمعی از حریان و دیگران را که در خور و ظایف سرداری بودند، سردار کرد و پرچم برایشان بست و سوی دهکده شاهی و نهر وان فرستاد. حبیب بن جهم نمری بدوی با یارانش سوی آنها فرستاده شد اما نبردی چندان در میانه نرفت.

گوید: محمد تنی چند از سرداران بغداد را پیش خواند و آنها را سوی یاسریان و کوثریان و شیبانیان فرستاد، آذوقه برای آنها فرستاد و به مقرری کمک داد و آنها را حفاظ کسانی کرد که پشت سرشان بودند. و نیز محمد جاسوسان میان یاران طاهر پراکند و نهانی نامه برای سران سپاه فرستاد و تطمیع و ترغیبشان کرد که بر طاهر بشوریدند و بسیار کس از آنها از محمد امان خواستند، هرده کس از آنها طلبی داشتند که سر و صدا کردند و غوغا کردند و برفتند تا به نزدیک نهر صرصر رسیدند.

گوید: طاهر، یاران خویش را دسته‌ها کرد و بر هر دسته می‌گذشت و می‌گفت: «کثرت اینان که می‌بینید فریبتان ندهد و امان خواستن آنها مانع کارتان نشود که ظفر قرصین اخلاص و ثبات است و فیروزی همراه صبر، بسا گروه اندک که به اذن خدای بر گروه بسیار غلبه یافته و خدایار صابران است.»

گوید: آنگاه دستورشان داد که پیشروی کنند که پیشروی کردند و لختی با شمشیرها ضربت زدند، آنگاه خدا به شانه‌های مردم بغداد زد که پشت بکردند و هزیمت شدند و جای اردوگاهشان را خالی کردند و یاران طاهر هر چه را از مال و سلاح در آن بود به غارت بردند.

گوید: خبر به محمد رسید و دستور داد تا عطیه دادن آغاز کردند و خزینه‌ها بیرون آوردند و صلها داد، مردم حومه‌ها را فراهم آورد و کسان را به خویشتن از نظر گذرانید و هر که را نکو منظر و نیک رونق می‌دید بدو خلعت می‌پوشید و سردار می‌کرد، هر که سردار می‌شد ریش وی بابوی خوش آکنده می‌شد و همینان بودند که سرداران بوی خوش نام گرفتند.

گوید: به سرداران نو کار خویش هر کدام پانصد درم داد و یک شیشه بوی خوش. به سپاهیان و یاران سرداران چیزی نداد، خبرگیران و جاسوسان طاهر این را بدو خبر دادند که کس فرستاد و به آنها نامه نوشت و وعده داد و استمالشان کرد و کوچکتران را برضد بزرگتران تحریک کرد که به روز چهارشنبه شش روز رفته از ذی‌حجه سال صد و نود و ششم بر محمد بشوریدند.

یکی از ابناء بغدادی در این باب شعری گفت به این مضمون:

«به‌امین بگوی خدا را به یاد آرد

«که سپاه را چیزی نپراکند، مگر بوی خوش

«طاهر که جانم به فدای او باد

«با ملایمت و لوازم کافی
 زمام ملك را به كف آورد
 و با گروه سرکش نبرد می کند
 ای پیمان شکنی که پیمان شکستش
 او را به تسلیم کشانید
 و عیوب وی از خبائثش نمایان است
 شیر با حمله های خویش بیامد
 همراه شیران خون آشام
 فرار کن اما از کسی همانند وی
 مفتری نیست، مگر
 سوی جهنم یا سوی هاویه.»

گوید: وقتی سپاهیان آشوب کردند و کار بر محمد تنگ شد با سرداران خویش مشورت کرد که بدو گفتند: «قوم را دریاب و کار خویش را جبران کن که قوام ملك تو به سپاه است و پس از خدای آنها بودند که در ایام حسین ملك را به تو پس دادند، دلیری و سرسختی آنها را دانسته ای.»

گوید: اما در کار آنها لجاجت کرد و بگفت تا با آنها نبرد کنند و تنوخی و دیگر امان یافتگان و سپاهانی را که باوی بودند سوی آنها فرستاد. قوم به نبرد پرداختند طاهر به آنها پیام داد و آنها به طاهر پیام دادند که از آنها گروگان گرفت که مطیع وی باشند آنگاه نامه نوشت و آنها را امان داد و مال داد.

گوید: پس از آن طاهر پیش رفت و به روز سه شنبه دوازده روز رفته از ذی حجه به بستانی رسید که بردار بار بود و با سرداران و سپاهیان و یاران خویش در آنجا فرود آمد. کسانی از سرداران و سپاهیان محمد نیز که از طاهر امان یافته بودند در بستان و حومه ها فرود آمدند که همگی را به هشتادبها پیوست، سرداران خاص و فرزندانشان را

دو برابر داد و به آنها و بسیاری از مردانشان چیز داد.

گوید: زندانیان از زندانها نقب زدند و از آن برون شدند، کسان به فتنه افتادند و مردم خبیث و بدکاره به اهل صلاح ناخستند، بدکاره عزت یافت و مؤمن ذلیل شد و صالح به محنت افتاد و وضع مردمان بد شد، مگر کسانی که در اردوی طاهر بودند که مراقب حالشان بود که دست بیخردان و بدکاران را باز نمی گذاشت و با آنها سختی می کرد.

گوید: طاهر صبح و شب نبرد کرد چندان که دو گروه فروماندند و ولایت به ویرانی رفت.

در این سال عباس بن موسی از جانب طاهر سالار حج شد، و برای مأمون دعای خلافت گفت و این نخستین بار بود که در موسم حج در مکه و مدینه برای وی دعای خلافت گفته می شد.

آنگاه سال صد و نود و هفتم درآمد.

پایان جلد دوازدهم

- منتخب حدیقه الحقیقه
به اهتمام دکتر احمد رنجبر
- تاریخ تعلیمی اسلام جلد دوم
نوشته دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- تأثیر قرآن و حدیث بر ادبیات فارسی
نوشته دکتر علی اصغر حلبی
- تاریخ تعلیمی اسلام جلد سوم
نوشته دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- برگزیده نظم و نثر فارسی ۱ و ۲
به اهتمام دکتر مهدی ماحوزی
- تاریخ تعلیمی اسلام جلد چهارم
نوشته دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- فن اداره کنفرانس
نوشته دکتر مهدی ماحوزی
- منتخب بوستان سعدی
به اهتمام دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- منتخب دیوان خاقانی
به اهتمام دکتر مهدی ماحوزی
- منتخب گلستان و غزلیات سعدی
به اهتمام دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- ۱۰۰ غزل حافظ
به اهتمام دکتر محمد جواد شریعت
- منتخب دیوان عراقی
به اهتمام دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- متون تفسیری فارسی
به اهتمام دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- مقدمه‌ای بر روش تحقیق در تاریخ
نوشته کیتسن کلارک
ترجمه دکتر اوانس اوانسیان
- آیین نگارش
نوشته دکتر محمد جواد شریعت
چاپ چهارم
- دستور زبان فارسی
نوشته دکتر محمد جواد شریعت
چاپ سوم
- گزارش نویسی و آیین نگارش
نوشته دکتر مهدی ماحوزی
چاپ سوم
- فرهنگ املاء فارسی
نوشته دکتر محمد جواد شریعت
- آموزش عالی در جهان
تألیف یونسکو
ترجمه دکتر نصرت صفی‌نیا، دکتر
الما داودیان
- روش تحقیق و مآخذشناسی
نوشته دکتر احمد رنجبر
- تاریخ تعلیمی اسلام جلد اول
نوشته دکتر محمود طباطبائی اردکانی
- آشنائی با علوم قرآنی
نوشته دکتر علی اصغر حلبی

- دیوان سید حسن غزنوی
 به اهتمام استاد محمدتقی مدرس رضوی
- ترجمان الیلاغه
 نوشته محمدبن عمر رادویانی
 به اهتمام پروفیسور احمد آتش
- مقالات علامه محمد قزوینی (جلد ۵)
 به اهتمام عبدالکریم جریرہ دار
- شرح التعرف لمنہب التصوف (جلد ۵)
 نوشته مستطی بخاری
 به اهتمام محمد روشن
- تبصرة العوام فی معرفة مقالات الانام
 منسوب بہ سید مرتضیٰ بن داعی حسنی رازی
 به اهتمام استاد عباس اقبال آشتیانی
- منطلق الطیر
 سرودہ شیخ فریدالدین عطار نیشابوری
 به اهتمام دکتر احمد رنجبر
- سخنی چند درباره شاهنامه
 نوشته عبدالعسین نوشین
- حافظ خراپاتی (جلد ۵)
 نوشته دکتر رکن الدین ہمایون فرخ
- طوطیان
 نوشته ادوارد ژوزف
- اسرار الغیوب
 نوشته خواجہ ایوب
- دیوان عارف
 نوشته دکتر رکن الدین ہمایون فرخ
 نامہ های جمالزادہ
 به اهتمام علی دہباشی
- دیوان دقیقی طوسی
 به اهتمام دکتر محمدجواد شریعت
- دیوان حافظ
 تصحیح علامہ محمد قزوینی، دکتر قاسم غنی
 به اهتمام عبدالکریم جریرہ دار
- ہفت بند نای (جلد ۲)
 نوشته ادوارد ژوزف
- منطق الطیر
 به اهتمام دکتر احمد رنجبر
- کک خیال انگیز (جلد ۲)
 نوشته دکتر پرویز اہور
- طوطیان
 نوشته دکتر محمد جواد شریعت
- اسرار الغیوب
 نوشته خواجہ ایوب
- کاخ بی گزند
 نوشته دکتر پرویز اہور
- شرح اشعار و اصطلاحات منطلق الطیر
 نوشته دکتر احمد رنجبر
- مقالات علامہ محمد قزوینی (جلد ۶)
 به اهتمام عبدالکریم جریرہ دار
- جامع حافظ (جلد ۸)
 نوشته دکتر محمد جواد شریعت
- طوطیان
 نوشته ادوارد ژوزف
- اسرار الغیوب
 نوشته خواجہ ایوب
- کاخ بی گزند
 نوشته دکتر محمد جواد شریعت
- احوال و آثار خواجہ نصیرالدین طوسی
 نوشته استاد محمدتقی مدرس رضوی

- سفرنامه رضاقلی میرزا نایب‌الایاله
به اهتمام اصغر فرمانفرمایی قاجار
- سفرنامه فرخ‌خان امین‌الدوله
به اهتمام کریم‌اصفهانیان، قدرت‌الله روشنی
- گنجعلیخان
نوشته دکتر محمدابراهیم یاستانی پاریزی
چاپ دوم
- تاریخ طبری (۱۵ جلد)
نوشته محمدبن جریر طبری
ترجمه ابوالقاسم پاینده
چاپ سوم
- دنباله تاریخ طبری
نوشته عریب‌بن سعد قرطبی
ترجمه ابوالقاسم پاینده
چاپ سوم
- احوال و آثار طبری
نوشته دکتر علی‌اکبر شهبابی
- کامل فی التاریخ (جلد اول)
نوشته عزالدین ابن اثیر
ترجمه دکتر محمد حسین روحانی
- کامل فی التاریخ (جلد دوم)
نوشته عزالدین ابن اثیر
ترجمه دکتر محمد حسین روحانی
- تاریخ اسماعیلیه
نوشته محمدبن زین‌العابدین خراسانی
به اهتمام دکتر الکساندر سیمونوف
- سمط‌العلی للحضرة العلیا
نوشته ناصرالدین منشی کرمانی
به اهتمام استاد عباس اقبال آشتیانی
- تاریخ سلاجقه
نوشته محمودبن محمد آقسرائی
به اهتمام پروفیسور عثمان توران
- چهل سال تاریخ ایران (جلد اول)
نوشته محمد حسن‌خان اعتمادالسلطنه
به اهتمام ایرج افشار
- چهل سال تاریخ ایران (جلد دوم)
نوشته حسین محبوبی اردکانی
به اهتمام ایرج افشار
- چهل سال تاریخ ایران (جلد سوم)
تنظیم و استخراج ایرج افشار
- چنگیزخان
نوشته ولادیمیر تسف
ترجمه دکتر شیرین بیانی
چاپ دوم
- رجال عصر مشروطیت
نوشته ابوالحسن علوی
به اهتمام ایرج افشار، حبیب یغمائی

□ رجال وزارت خارجه عهد ناصری
نوشتۀ ممتحن الدولۀ شقاقی
به اهتمام ایرج افشار

□ خاطرات ظل السلطان (۳ جلد)
نوشتۀ مسعود میرزا ظل السلطان
به اهتمام حسین خدیوچم

زین الاخبار
نوشتۀ ابوسعید عبدالحی گردیزی
به اهتمام دکتر عبدالحی حبیبی
گفتارهای تاریخی (۳ جلد)
گردآوری دکتر یحیی مهدوی، ایرج افشار
رجال آذربایجان در عصر مشروطیت
نوشتۀ مجتهدی
به اهتمام ایرج افشار

این صفحه در نسخه اصلی سفید است

www.KetabFarsi.com